

Барасій В. Ю.

*студентка 4 курсу факультету психології, політології та соціології
Національний університет «Одеська юридична академія»*

КОНТРАСТИ МЕДІА-ДИСКУРСУ ЩОДО ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»

Одним із головних факторів, який впливає на динаміку політичного процесу в Україні сьогодні є медіакратія. Насамперед, це власники, менеджмент та провідні журналісти й політичні аналітики, які працюють у мас медіа та визначають порядок денний, структурують головні проблеми країни, а іноді – конструюють їх, виходячи із власних інтересів та критеріїв. До останніх відносяться рейтинг (постійне намагання розширити власну аудиторію) та формат (відповідність певному жанру, який має власні вимоги, переваги та обмеження).

Найбільш яскраві та успішні представники медіакратії у багатьох країнах світу торують власний шлях у політику. Не є виключенням й Україна, де на президентських та парламентських виборах перемогу отримали типові медіакрати, які працювали у рейтингових національних медіа-холдингах «1+1», «Інтер» та інших, були власниками студій з виробництва медіа-контенту, сценаристами, продюсерами та редакторами. До них відносяться, зокрема В. Зеленський, О. Ткаченко, Б. Шефір, ін.

Задля перемоги на президентських та парламентських виборах 2019 року було використано медіа-ресурси (телебачення, соціальні мережі, месенджери тощо) та новітні комунікативні технології, які створили у масовій свідомості привабливий образ «народного президента» В. Голубородька та пов'язали його у громадській думці із виконавцем головної ролі шоуменом В. Зеленським.

Комунікативні технології в умовах глобального тренду щодо медіатизації політики дозволили медіакратії перемогти на виборах Президента України, отримати більшість у Верховній Раді України, сформувати уряд тощо. Але чи зможуть представники медіакратії, які посіли державні посади завдяки комунікативним технологіям та використанню медіа-дискурсу утримати владу? Адже їм доводиться відтепер протистояти комунікативним технологіям, спрямованим проти них самих. З цим пов'язується контрастність медіа-дискурсу щодо Президента України та, особливо, партії «Слуга народу»: технології, які використовувались медіакратією – це надбання й потужний ресурс в руках опо-

зиційних сил. А самі медіакрати при владі відчувають політичні обмеження щодо застосування звичних для них засобів політичної боротьби на державних посадах.

Слід відзначити, що до типу комунікативних технологій відносять не лише політична реклама, пропаганда та зв'язки із громадськістю. На особливу увагу сьогодні заслуговують так звані «резонансні» технології, які апелюють до почуттів, створюють відповідний емоційний фон ірраціоналізують політичні рішення та на цьому тлі маніпулюють громадською думкою. Їх небезпека полягає у тому, що раціональність взагалі елімінується з простору політичного вибору. На думку Д. Яковлева «Спеціалізація та фрагментація раціональності особливо помітна у масових суспільствах, локалізація раціональності відбувається одночасно із зростанням впливу масових комунікативних процесів. Демократизація передбачає залучення широких суспільних верств до процесу вироблення політики, що ускладнює(кількісно і якісно) процедуру раціонального політичного вибору, а медіатизація політики, яка змінює систему представництва громадських інтересів, може призвести до імітації демократичної політики» [2, с. 20].

Враховуючи, що загальнонаціональні медіа в Україні належать фінансово-промисловим олігархічним групам та відтворюють в інформаційному полі боротьбу за політичні та економічні ресурси країни, то для дослідження контрастів медіа-дискурсу щодо партії «Слуга народу» були обрані матеріали ВВС-Україна (режим доступу – <https://www.bbc.com/ukrainian/news>), як незалежного джерела політичної інформації.

У назвах інформаційних повідомлень відносно партії «Слуга народу» переважає слово «скандал». В якості прикладів можна відзначити наступні матеріали: «Після кількох недавніх скандалів та на тлі внутрішніх суперечностей у фракції «Слуги народу» дедалі частіше говорять про можливий розкол у політичній силі президента Зеленського» (9 листопада 2019 р.), «Герой секс-скандалу в Раді піде з посади голови комітету. Але за однієї умови» (1 листопада 2019 р.), «Секс-скандали у новій Раді: провокації чи депутатська «полуничка»?» (30 жовтня 2019 р.), «Скандал у «Слузі народу»: депутатка каже про переслідування, бо не так голосувала» (14 листопада 2019 р.), «Від кнопкодавства до згвалтування: найгучніші скандали депутатів «Слуги народу» (21 листопада 2019 р.), ін. Особливий резонанс у громадській думці викликають викриття народних депутатів та державних посадовців з боку пранкерів. «Розіграш» за допомогою телефонних дзвінків, або з використанням месенджерів перетворюється на універсальну політичну технологію.

У статті С. Дорош «Пранкер Джокер: хто і як «розводить» депута-

тів Зеленського у смартфоні» (7 листопада 2019) розкриваються деталі формування нової політичної технології. Пранкер «Джокер» (використання саме такого «ніку» відсилає до касового фільму, який нещодавно вийшов на екрани) регулярно розміщує на власному Telegram-каналі телефонне листування з відомими особами, які представляють нову владу. «Листування у Viber чи WhatsApp, злиті в інтернет, – нові реалії, до яких, як виглядає, виявилися не готовими політики, які проголошують ідею «країни у смартфоні» [1].

Таким чином, контрасти медіа-дискурсу щодо партії «Слуга народу» обумовлені формуванням нової української влади з представників медіакратії, які сьогодні змушені протистояти комунікативним «резонансним» технологіям, завдяки яким й отримали перемогу за результатами президентської та парламентської виборчих кампаній.

Список використаної літератури:

1. Дорош С. Пранкер Джокер: хто і як «розводить» депутатів Зеленського у смартфоні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50315920>
2. Яковлев Д. В. Раціоналізація політичної комунікації як альтернатива медіатизації взаємодії влади та суспільства в Україні / Д. В. Яковлев // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / відп. за вип. Л. І. Кормич. – Одеса, 2011. – Вип. 41. – С. 19-26.

Голова оргкомітету:

Аракелян Мінас Рамзесович – перший проректор, доктор юридичних наук, професор, Національний університет «Одеська юридична академія».

Заступники голови оргкомітету:

Ульянова Галина Олексіївна – проректор з навчальної роботи, доктор юридичних наук, професор, Національний університет «Одеська юридична академія»;

Туляков В'ячеслав Олексійович – проректор з міжнародних зв'язків, доктор юридичних наук, професор, Національний університету «Одеська юридична академія».

Паралелі та контрасти: мова, культура, комунікація : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 листопада 2019 р.) / за загальною редакцією Н. В. Петлюченко. – Одеса : Фенікс, 2019. – 157 с.

ISBN 978-966-928-463-1

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції містять дослідження проблем порівняльно-історичного, типологічного, зіставного, міжкультурного та контактного мовознавства, юридичної лінгвістики, перекладу, теорії комунікації та інформаційних технологій у лінгвістиці.

Видання буде корисним для філологів, магістрів, аспірантів, докторантів, викладачів.

УДК 81